

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
pentru secțiile și școlile cu predare în limba minorităților
Etape județeană/a sectoarelor municipiului București
SECȚIUNEA A

Limba și literatura română – pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară
25 martie 2023
Clasa a V-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește fiecare dintre textele date pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

Hendrik de Mol făcu un pas înapoi la apariția uriașului dragon de lună. Din frunzișul bogat apărură întâi vârful botului dragonului. Dragonul trase adânc aer pe nări încercând să descopere cea mai mică prezență a vreunui vizitator nepoftit. Mirosul frunzelor udate de ploaie îl liniștise, iar acum întregul cap ieși la iveală dintre frunze, ochii săi bulbucăți privind cu atenție în jur. În sfârșit, capul dragonului se arătă în toată mărișia sa. Hendrik strânse sabia de lemn în mână cu toată puterea. Dragonul porni în zbor. Se apropia acum cu viteză.

Aproape.

Mai aproape.

Cinci metri. Trei. Doi metri și...

BUM! Copilotul său îi distrase atenția rostogolindu-se brusc pe podea.

— Berend! Nu acum! strigă supărat Hendrik și, neluându-și ochii de la dragonul care se apropia repede, ridică ursul de pluș, punându-l la loc pe scaunul său. Ursul Berend nu spuse nimic, evident, era doar un urs de pluș. Ochii săi rotunzi de sticlă priveau fix către zmeul-dragon care în acel moment trecea fluturând pe deasupra navei lor. Zmeul-dragon își continuă drumul alunecând pe sârma întinsă și se izbi de peretele Muzeului.

— Asta este tot ce poți? strigă Hendrik triumfător către zmeul-dragon care acum atârna agățat pe peretele de cărămidă al Muzeului. Victorieeee! țopăi el entuziasmat.

Nava sa improvizată se legăna acum pe cablul care o susținea.

— Cred că am încurcat-o, căpitane! Iar ne-am blocat și iar trebuie să așteptăm până ce amiralul Martinus va veni să ne salveze.

Se așeză pe scaunul său din fața panoului de comandă și oftă.

— Sper doar să nu fie ca data trecută când am stat aici agățați o după-amiază întreagă fiindcă bunicul, ăăă... pardon, amiralul Martinus, era plecat la plimbare.

Ursul Berend nu spuse, din nou, nimic. Era pe scaunul său de copilot, un urs de pluș de culoare verde care purta un costum de cosmonaut, tot verde și el. Bunicul Martinus îl dăduse cadou unicului său nepot Hendrik, de ziua lui, cu ceva ani în urmă. De atunci erau nedespărțiți, ursul și băiatul.

— Berend, poate avem noroc, căpitane, spuse Hendrik privind către ursul verde de pluș.

Berend, ursul de pluș, privea fix, fără să scoată niciun cuvânt. O adiere legăna ușor nava improvizată pe cablul ei. Hendrik dormea deja în scaunul său. Seara se lăsa liniștită și nimeni nu venea să îl salveze pe Hendrik din nava sa oprită acum la mijlocul distanței dintre Muzeu și căsuța de lemn aflată în bătrânul stejar din spatele curții.

Această dramatică situație se petrecea în curtea din spate a Muzeului Jucăriilor din Siepelstad (Orașul Cepelor), aflat pe strada Coadă Șoricelului, la numărul nouă. Muzeul aparținea, de câteva sute de ani, familiei De Mol. În fiecare dimineață, cu excepția zilelor de duminică, bătrânul Martinus de Mol și nepotul său Hendrik deschideau Muzeul pentru vizitatori, părinți și copii.

după K. J. Meckenfeld, *Hendrik de Mol și Planeta de Aur*

B.

Muzeul Bucovinei aduce în fața publicului de toate vârstele o expoziție interesantă care va putea fi vizitată începând cu 29 ianuarie 2019 în Galeria Pod a Muzeului de Istorie Suceava.

Expoziția „Jucăriile din galeria POD”, organizată în colaborare cu Asociația Muzeul Jucăriilor din București, aduce în fața publicului peste 500 de jucării din colecția asociației. Jucăriile cuprind perioada 1930-1980 și reprezintă jucăriile câtorva generații de copii din România. Expoziția este însoțită de o colecție de reproduceri ale unor fotografii cu copiii și jucăriile lor în ultima sută de ani, din colecția Asociației Muzeul Jucăriilor.

Deschiderea expoziției va avea loc în data de 29 ianuarie 2019, la ora 11:00, în prezența colecționarilor Cristian și Mihail Dumitru.

Fiecare jucărie are o poveste a ei, fiecare jucărie a fost martora unei emoții, a unei lacrimi sau a unui vis împlinit.

ASOCIAȚIA MUZEUL JUCĂRIILOR dorește realizarea unui muzeu virtual al jucăriilor în care fiecare „păstrător” al unui prieten drag al copilăriei poate să-l expună alături de o mică poveste.

O mulțime de jucării (peste 15.000) au fost adunate pentru un muzeu de Asociația Muzeul Jucăriilor. Jucăriile au fost fabricate în România și în alte țări între anii 1930-1980. În cea mai mare parte, jucăriile au fost achiziționate din România în ultimii 40 de ani și probabil vor trezi amintiri plăcute în rândul părinților.

după www.suceava-smartpress.ro

SUBIECTUL I

30 de puncte

Scrie pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Numărul literelor este egal cu numărul sunetelor în fiecare cuvânt din seria:
a) „deschideau”, „coceau”, „reproduceri”.
b) „fiindcă”, „echilibrul”, „cinci”.
c) „frunzișul”, „generațiile”, „încercând”.
d) „ochii”, „petrecea”, „excepția”. **2 puncte**
2. Sunt așezate în ordine alfabetică toate cuvintele din seria:
a) „bunicul”, „bătrânului”, „bunătațuri”, „bulbucăți”.
b) „copilot”, „cosmonaut”, „cuvânt”, „culoare”.
c) „fluturând”, „frați”, „frunze”, „frunzișul”.
d) „scaunul”, „învățai”, „seara”, „susținea”, „sfârșit”. **2 puncte**
3. Formele corecte ale substantivelor articulate cu articol hotărât *urs*, *cadou*, *speranță* sunt cuprinse, în ordine, în seria:
a) urși, cadouri, speranțe.
b) urși, cadourile, speranțele.
c) urșii, cadouri, speranțe.
d) urșii, cadourile, speranțele. **2 puncte**

Scrie pe foaia de concurs răspunsurile la cerințele de mai jos:

4. Menționează câte un sinonim potrivit pentru sensurile din text ale fiecăruia dintre cuvintele „mirosul”, „se legăna” subliniate în textul A. **4 puncte**
5. Transcrie, din textul A, două cuvinte din câmpul lexico-semantic al familiei. **4 puncte**
6. Formulează două întrebări pe care le ai adresa băiatului din textul A, folosind un substantiv comun și un substantiv propriu, pe care le vei sublinia. **4 puncte**
7. Alcătuește câte un enunț în care adjectivul „bogat” să determine un substantiv feminin, numărul singular, respectiv un substantiv la genul masculin, numărul plural. **6 puncte**
8. Rescrie corect părerea unui copil despre un prieten drag: „Prieten meu, george, este un băiat veselă.” **6 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

50 de puncte

A. ÎNȚELEGEREA TEXTULUI

Scrie pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

1. Transcrie din textul A un indice spațial și un indice temporal. **4 puncte**
2. Formulează o idee principală/secundară din primul paragraf al textului A. **6 puncte**
3. De ce crezi că Hendrik de Mol trebuie să aștepte întoarcerea bunicului Martinus? Formulează răspunsul în unu-două enunțuri, valorificând informațiile din textul A. **6 puncte**
4. De ce crezi că jucăriile prezentate vor trezi amintiri părinților? Formulează răspunsul în unu-două enunțuri, valorificând informațiile din textul B. **6 puncte**
5. Selectează două informații, din textul B, care crezi că sunt utile unui copil care ar vrea să viziteze expoziția „Jucăriile din galeria POD”, motivându-ți alegerea. **8 puncte**

B. SCRIERE CREATIVĂ

Imaginează-ți că Henrik pornește într-o nouă aventură. Scrie un text narativ, de minimum 80 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare prin care trece băiatul.

Vei primi 14 de puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare.

Pentru redactarea textului se acordă 6 puncte (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 80 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

SUBIECTUL al III-lea

20 de puncte

C.

Petrecerea continuă până târziu. Jocul cu scaunele muzicale era foarte distractiv, fiindcă, în loc să dai la o parte un scaun de fiecare dată când se oprea muzica, scaunul pleca singur și stătea la distanță, privindu-i pe ceilalți. Mătăsuță câștigă. [...]

Se jucară apoi de-a v-ați ascunselea și pe loc se iviră din senin o mulțime de tufișuri și copaci perfecți ca ascunzișuri. Tărâmul Zilelor de Naștere era cu adevărat cel mai frumos loc pe care îl vizitaseră vreodată!

După aceea, le veni chef să se joace de-a rațele și vânătorii și o linie care separă cele două terenuri de joacă!

Apoi se gândiră să facă întreceri cu mașinuțe – și, cât ai zice pește, o mulțime de mașinuțe gata de condus îi așteptau aliniate! Fiecare își alese mașinuța care îi plăcea cel mai mult și se sui în ea. [...]

Moș Cratiță câștigă cursa, deși cu prețul câtorva oale și tigăi pierdute pe drum. Lună-Plină îi întinse o cutie de caramelle, care apăruse ca premiu pentru câștigător.

— Ai ieșit câștigător! zise acesta.

Enid Blyton, *Pădurea fermecată*

Scrie un text de minimum 120 de cuvinte, în care să prezinți bucuria jocului, așa cum apare în cele două texte-suport, A și C, selectate din zone culturale diferite.

- prezentarea unui aspect comun, referitor la bucuria jocului, surprins în textul A și în textul C;
- prezentarea unui aspect diferit;
- exemplificarea adecvată a aspectului comun și a celui diferit.

Vei primi 14 de puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare.

Pentru redactarea textului se acordă 6 puncte (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.)

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 120 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.